

Stvoření (soubor textů)

Vložil/a mladez, St, 25/07/2012 - 11:33

Otištěno z časopisu Bratrstvo 2/2002

Co o tom

čteme v bibli:

Jan Keřkovský

Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi, praví vůbec první biblická věta. Aby bylo jasno, že Bůh je stvořitel (a suverénní vládce a zachránce a soudce, to s tím souvisí), zatímco my jsme vyšli z jeho autorské dílny a nemůžeme se mu rovnat. Nejen my: taky slunce, měsíc, hvězdy, hromy, blesky, světlo, tma, zvířata, ptáci, ryby, všelijaká havěť a vůbec všechno kdepak božské síly, to jsou jen stvoření Boží. Koukej si uprostřed toho všeho, člověče a člověčice, najít místo a pěkně se o to starej, ať tvorové i věci mají ten smysl, který jim svěřil stvořitel. Ať je vám tu dobře. I viděl autor, že to bylo velmi dobré.

V novověku lidi považovali tento úvod bible za reportáž: jedni jej odmítli jakožto překonaný a nevědecký, jiní je za to žalovali, aby jim soud vývojové teorie a velké třesky vytloukl z hlavy. Jedni i druzí to mohli myslet dobře, jenže když si někdo plete báseň s reportáží... I povídání o odchodu otroků z Egypta je cosi jako báseň. Tehdy zas Bůh stvořil svůj lid (a vzal si ho na starost).

Respekt hrnců vůči hrnčíři, ale hlavně důvěra vůči láskyplnému tvůrci patří k textům o stvoření. Bůh (alfa i omega) tvoří od počátku až do konce, uzavírá poslední biblická kniha, co ta první načala.

Stvoření: věda kontra víra?

René Hudec, astronom

Na začátku bych rád uvedl, že já tuhle otázku nikdy neviděl v rozporu. Proč? Podívejme se na to spolu.

Zaprvé, jak vidí stvoření světa věda? To je velmi obtížná otázka. Vše nasvědčuje tomu, že vesmír a s ním i náš svět vznikl tzv. velkým třeskem, tedy z matematické singularity, jediného bodu. Existují modely popisující rozpínání tohoto raného nepředstavitelně hustého a horkého vesmíru během prvních sekund a minut, ale okamžiku vzniku nerozumíme, a ani tomu ne, co bylo předtím. A říci, proč k této gigantické explozi došlo, už vůbec ne. Stručně a zjednodušeně řečeno, věda umí odpovědět na otázku, jak vznikl vesmír, ale nikdy nebude schopna dát odpověď na otázku "proč". A přitom tohle proč je velmi podstatné. Bez něho totiž nikdy nepochopíme, proč jsme tady, co je naším úkolem, ani zda a jaký má život smysl, se všemi z toho vyplývajícími důsledky. Je škoda, že hodně dospělých má toto důležité proč v sobě velmi potlačené. Snad školou, snad životem, snad obojím dohromady, těžko říci. Ne tak ale malé děti. Ty vás obvykle, když jim říkáte, jak vesmír vznikl, záhy zaskočí otázkou, proč vznikl. A třeba i proč jsou hvězdy koule a další proč.

Za druhé tu máme biblické pojetí stvoření světa. Myslím, že se většina z nás shodne v tom, že to, co čteme v knize Genesis, není vědeckým popisem průběhu stvoření, a nikdy ani být nemělo. Bible však velmi zásadním způsobem odpovídá na otázku, proč byl svět stvořen. Vidíme tedy, že se Bible a věda velmi vhodně v otázce stvoření světa doplňují, a to bez jakéhokoli rozporu. Prostě věda, to je to "jak" a Bible, to je ono "proč". Myslím, že takto to vidí a přijímá většina věřících i teologů.

Existuje však řada spornějších otázek. Asi k těm nejhlavnějším patří, jak se postavit k myšlence evoluce. Tady už názory zcela jednotné nejsou, a zejména v minulosti to bylo velmi kontroverzní téma. Víme, že existují skupiny zásadně popírající jakoukoli evoluci. Tyto názory, jakkoli dobře míněné, se pak ovšem nutně dříve či později dostávají do konfliktu s vědeckými poznatky, a to přesto, že Darwinova teorie v původní podobě dnes není všeobecně přijímána. Podobný rozpor vyvolávají snahy o srovnávání časování vzniku světa a člověka mezi Bibli a vědeckými poznatky. Podle mého názoru jsou však takovéto rozpory zbytečné a spíše škodí. Vždyť, je to opravdu z hlediska víry tak podstatné, kdy vesmír a člověk vznikl?

Jak to tedy vidím já? Jistěže jde asi o názor subjektivní a nedokazatelný, ale byl jsem o něj požádán, a tak mi nezbyvá než jít s "kůží na trh". Předně, vycházím z toho, co už jsme si řekli, tedy že v Bibli nemáme vědecký popis ani stvoření světa, ani stvoření člověka. Jaký postup Bůh použil pro stvoření světa i nás lidí a všeho, co je kolem nás, je a zůstává jeho tajemstvím. Nevíme, jak to udělal,

Stvoření (soubor textů)

Převzato z Katecheze (<https://katecheze.evangnet.cz>)

---

a zda k tomu nepoužil evoluci. Já si myslím, že v určitém smyslu možná ano, i když to nemohu dokázat, a zřejmě nikdo nemůže. Proto, že evoluce není v rozporu s biblickým stvořením, často používám následující příměr: každý lidský jedinec vzniká z jedné buňky, která se rozdělí na čtyři, na šestnáct, a pak dochází k úžasnému zázraku vzniku nového lidského tvorečka, který již při velikosti několika milimetrů má zárodky všech orgánů (omlouvám se těm, kdo tomu lépe rozumí než já, za případné nepřesnosti). To je ovšem úžasná evoluce, která už ale ironicky nikomu rozporuplná s biblickou zvěstí nepřipadá. A co když už první člověk vznikl také takto? Je to evoluce? Neří? Je v tom rozpor? Neří?

Ale také: stroje, které my lidé vytváříme, nemají žádnou evoluci, jen degradaci. Je fakt, že to, co stvořil Bůh, je možná schopno další evoluce, popřením Božího stvoření? Myslím, že není, a naopak svědčí to jen o Boží velikosti. Stejně tak jako fakt, že my lidé narozdíl od našich strojů máme svobodnou vůli, tak svobodnou, že až může vést k odmítnutí Stvořitele.

Kolem vlastního vzniku vesmíru, vzniku života i člověka je stále mnoho nejasností, záhad a tajemství. I kolem evoluční teorie. Myslím ale, že není třeba se s tím trápit. Není přece smyslem vědy dokazovat či popírat existenci Boha, a ani to nejde. Ostatně, snažit se hledat ve vědě odpovědi na otázky související s naší vírou by jen dokazovalo naši slabou víru, nic víc. A tak vírou přijmeme to, čemu ani my, ani věda nerozumíme, co je však přesto tím hlavním a nejdůležitějším v našem pozemském životě. I to, že vesmír byl stvořen a má svůj hluboký smysl a cíl, že nejde o náhodu, stejně tak jako naše životy.

Stvoření světa

Odporuje si podle vás biblická zvěst o stvoření a vědecký výklad vzniku světa?

Jiří
Suchý
básník, textař
70 let

Na první pohled si odporuje. Při důkladnějším studiu Genese mi vyšla najevo řada zvláštních shod s dnešním stavem vědy. Jen je třeba dešifrovat onu zdánlivě pohádkovou formu popisu prvních událostí.

Gabriela
Horáková
farářka ČCE
27 let

Odporuje si básnické vyjádření lásky a vědecký popis náklonnosti dvou lidí z hlediska procesů v mozku? Ne. Tak proč by si odporovala biblická zvěst a vědecký výklad?

Miroslav
Konvalina
rozhlasový reportér
38 let

Bible podle mne nechce podat závazný výklad o vzniku světa, jen na každém člověku záleží, jak si její smysl vyloží. Bible není faktografie, ale návod. Proto si neodporují s vědeckým výkladem o vzniku světa, ale také spolu nemusejí mít mnoho společného.

Vojtěch
Eliáš
kněz a katecheta
na gymnáziu

Jsou již za námi doby, kdy se zdálo, že výklad Bible je v rozporu s názorem astronomů. Zásahu na tom má pokrok jak v exegezi, tak i v astronomii. Bible je svědectvím, ŽE Bůh stvořil svět; astronomie se snaží vysvětlit, JAK to probíhalo...

Stvoření (soubor textů)

Převzato z Katecheze (<https://katecheze.evangnet.cz>)

Leo
Pavlát
ředitel Židovského
muzea, 52 let

Ze všeho, co jako laik vím o vědeckém pohledu na vznik světa, mi nevychází žádný příkrý rozpor s biblickou zvěstí o stvoření. V konkrétních detailech samozřejmě těžko najít naprostou shodu, ale zásady stvoření z ničeho, řádu vyššího než nabízí hmotný svět se mi zdají být zřejmé nejen z pohledu věřícího.

Václav
Vacek
katolický farář
55 let

Ne. Malý Princ a kniha o psychologii nebo o vesmíru si také neodporují.

Jana
Šilerová
biskupka CČSH

Neodporuje. Jenom pavěda a pověra si odporují. Skutečná věda a opravdová víra si nemohou protiřečit. Obojí je přece darem shůry.

Vítězslav
Vurst
předseda správ.
rady nadace
ADRA, 52 let

Čím jsou vědci ve svém poznání dál, tím méně rozporů existuje. Budou-li mít dost času, počítám s tím, že rozpory zmizí úplně.

Martin
Müller
režisér a produkční
studia Velehrad
37 let

Domnívám se, že nikoliv. Spíš jde o to jak Bibli čteme. Pouhý plošný výklad jistě pragmaticky selhává s vědeckými vývody, ale Bible má významových rovin několik.

Ruben
Kužel
farář ČCE
38 let

Ne. Bible mi říká, že žiju v krásném světě, který tady Bůh chtěl a chce, stejně jako mě. Tématem je vztah ke světu a Bohu. Věda zkoumá a popisuje, jak to všechno vzniklo. Tématem je poznání procesu vývoje.

Lea
Brodová
psychiatřička
47 let

Odporuje píseň o motýlu aerodynamice?

Rychlonožka

člen klubu
Rychlé šípy

To všechno zavinili naši kluci. Ale první z nich, který sem vkročí, koupí přes hlavu jednu točenou smetákem!

Jak jsme si to představovali? **Jiří Gruber**

Zpočátku byl zobrazován pouze poslední den stvoření člověka. Na portálech a v oknech gotických katedrál můžeme vidět spícího Adama, z jehož těla (žebra) vyrůstá Eva. Teprve později se v knižních ilustracích objevuje šest dnů stvoření. Je zajímavé, že až do renesance byl Bůh stvořitel zobrazován jako Kristus, tj. jako bezvousý mladý muž. Mívá v ruce kružidlo, což byl symbol tvůrčí činnosti. Rozměrovací kružidlo používali ti, kdo něco plánovali nebo navrhovali a museli při práci přemýšlet. Teprve Michelangelo zobrazil Boha jako majestátného vousatého starce na základě knihy Daniel, která hovoří o Bohu jako o "Starém dnů" a k šesti dnům přidal ještě pád a potopu.

Stvořený svět (kosmos) bývá zobrazován jako koule různých barev. Černá symbolizuje prvotní chaos, bílá světlo, barevné pásy oddělení živlů, hvězdná koule nebe, modrá moře. Zatímco nebesa znázorňuje koule nebo kruh, zemi připomíná krychle nebo čtverec. V tomto smyslu jsou všechny kostely postavené na půdorysu čtyřúhelníku symbolem země a nad nimi sklenuté klenby symbolem nebeské oblohy. Přejít od kruhu ke čtyřúhelníku byl chápán jako symbol Kristova vtělení.

Symbolika sedmého dne odpočinku bývá vyjádřena šesti anděly před trůnem Božím, kteří mají křídla, zatímco sedmý anděl křídla nemá.

Biblická zpráva o stvoření je pozoruhodná svým optimismem. Svět je dobrý a člověku je svěřen úkol být pánem (tj. správcem) světa a zaplnit ho svými potomky. Stvořený svět je Božím chrámem, kde všechno oslavuje Boží moudrost a dobrotu. Pohanské mýty chápaly svět jako vězení a člověka jako bezmocného otroka bohů a osudu.

Teprve v 19. století se v evropské kultuře objevuje zklamání a nespokojenost s tímto světem. Básníci se ptají: Jaký zločin jsme spáchali, že jsme se narodili? Dostojevského Ivan Karamazov odmítá svět, v němž trpí malé děti. Ve 20. století převládá názor, že svět je nedokonalý, protože každé tvoření je poznamenáno chybou.

Co o tom vyznáváme? **Helvetské vyznání**

(Bůh stvořil vše.)

Tento dobrý a všemohoucí Bůh stvořil všechny věci, viditelné i neviditelné Slovem svým spoluvěčným a vše to též zachovává svým Duchem spoluvěčným podle svědectví Davidova, který praví: Slovem Hospodinovým nebesa učiněna jsou, a duchem úst jeho všechna síla jejich (Žalm 33, 6). Vše pak, což Bůh stvořil, jak Písmo praví (1 Mojž.1, 31), bylo velmi dobré a bylo stvořeno k užítku a potřebě člověka. O tom všem zajisté říkáme, že vyšlo z jediného počátku.

Jak chápete biblické podání stvoření světa? **Anketa**

Jako krásný mytologický příběh v kostce, vlastně sedmi dnech, shrnující tu ukrutnou Boží práci a vývoj Božího stvoření od "velkého třesku" k člověku s duší a duchem.
(student, 23 let)

Jako ještě i dnes trefné a výstižné podobenství, vyprávěné formou příběhu, jenž je zároveň vyznáním víry v konkrétního Boha, který chce tvořit a který také tvoří a takto udržuje své stvoření při jím darovaném životě.
(student theologie, 27 let)

Stvoření (soubor textů)

Převzato z Katecheze (<https://katecheze.evangnet.cz>)

Nevím, co si mám o tom myslet. To, co nám říkali ve škole, se mi zdá pravděpodobnější.
(žák 14 let)

Jako trefnou báseň.
(studentka, 23 let)

Jako Boží slovo.
(studentka, 17 let)

Jako jednu z mytologických odpovědí na jednu ze základních lidských otázek kde jsem se tu vzal, proč tu jsem, komu jsem odpovědný (tou odpovědí)...
(studentka, 22 let)

Biblický odkaz: Genesis 1,31

Biblický odkaz: Žalmy 33,6

Autor: Keřkovský, Jan

Autor: Hudec, René

Autor: anketa

Autor: Gruber, Jiří

Rok vzniku: 2002

- [Společnost](#)
- [Zázraky](#)
- [Podklad pro tematický program](#)
- [Úvaha pro biblický program](#)
- [Dorost](#)
- [Konfirmace](#)
- [Mládež](#)
- [15 minut](#)
- [30 minut](#)
- [60 minut](#)
- [Na počtu nezáleží](#)

Odkaz na zdroj: <https://katecheze.evangnet.cz/programy/stvoreni-soubor-textu>